

Vesna Čopič

Dr. Vesna Čopič je po prvi izobrazbi diplomirana pravnica s pravosodnim izpitom, ki pa se je kmalu preusmerila v sociologijo in kulturologijo ter leta 2006 doktorirala na Fakulteti za družbene vede z disertacijo o problemih tranzicije in kolektivnih dobrinah. V mednarodnih krogih je dobro znana kot strokovnjakinja za kulturne politike in menedžment v kulturi. Sodeluje v številnih mednarodnih strokovnih skupinah in institucijah (Svet Evrope, Mosaic, ECF, Compendium itd.). Pred visokošolsko kariero je delala na Ministrstvu za kulturo in ima opazen delež pri sistemski ureditvi področja kulture, sedaj pa je zaposlena na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. V Uradu za razvoj in kakovost izobraževanja je odgovorna oseba za šolske knjižnice. Njena bibliografija v COBISS-u obsega pribl. 150 enot znanstvenih in strokovnih prispevkov.

Njeno delovanje na področju šolskih knjižnic se je začelo s kritično ugotovitvijo nelogičnosti, da država razvija uspešen knjižnični informacijski sistem COBISS, v katerega večina šolskih knjižnic ni vključena.

Na poti k slovenski različici uresničevanja smernic IFLA za šolske knjižnice

Manifest o šolskih knjižnicah, ki sta ga leta 1999 sprejela Unesco in IFLA, je nesporno prelomnica v razumevanju vloge in smeri razvoja šolskih knjižnic v svetu. Njegovo konkretizacijo predstavljajo *Smernice za šolske knjižnice*, ki jih je IFLA prvič objavila leta 2002, izpopolnila pa leta 2015. Ker gre za pomemben dokument, predstavlja referenčni vir za strateški razmislek o razvoju slovenskega šolskega knjižničarstva. Vendar pa njegov globalni domet zahteva lokalno konceptualizacijo, kot je poudarjeno tudi v dokumentu samem, v našem primeru gre za slovensko pot k njegovemu uresničevanju.

Smernice kot cilj šolske knjižnice določajo učinkovito podpiranje oblikovanja informacijsko pismenega učenca z namenom razvoja odgovornih, ustvarjalnih, inovativnih, kritičnih, samostojnih in etičnih pripadnikov skupnosti, pri čemer opredeljujejo šolsko knjižnico kot gonilno silo izobraževanja in jo postavljajo v epicenter izboljšanja učenja in poučevanja. Smernice predpostavljajo, da je tako naravnan celoten učni program. Za ta cilj je treba zagotoviti ustrezno kadrovske zasledbo, prostor, zbirke, storitve, programe itd. Upravičenost za zagotavljanje teh pogojev pa se črpa iz redne evalvacije, ki ne bi smela zaobiti dokazov o vplivu dejavnosti šolske knjižnice na učno uspešnost.

Kje smo torej v Sloveniji na poti k uresničevanju smernic IFLA za šolske knjižnice? Če vemo, da v magni karti slovenskega izobraževanja, t. i. Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju, na 520 straneh ni niti besedice o šolskih knjižnicah in če se še spomnimo, da je zadnji strateški razmislek, ki je ostal zgolj na ravni strokovnega dokumenta (tj. Idejni načrt razvoja slovenskih šolskih knjižnic iz daljnega leta 1995) potem lahko razumemo, kako prelomnega pomena je novela Zakona o knjižničarstvu, ki je z vključitvijo šolskih knjižnic v sistem COBISS utrdila položaj šolskih knjižnic v nacionalnem knjižničnem informacijskem sistemu, a hkrati bistveno bolj vpela šolske knjižnice v izobraževalni sistem ter zato naložila državi obvezen strateški razmislek, šoli pa razvojno načrtovanje šolske knjižnice.

A to je bil samo začetek, ki je bil osnova za naslednja dejanja: zagotavljanje kakovostnih statističnih meritev šolskih knjižnic, vključitev vseh šolskih knjižnic v sistem COBISS, uzakonitev novega Pravilnika o pogojih za delovanje šolskih knjižnic, sprejem Strategije razvoja šolskega knjižničarstva in priprava razvojnih načrtov šolskih knjižnic kot dela razvojnih načrtov šol. Izvedenih je bilo mnogo korakov v zvezi z navedenimi dejanji, nekateri so v teku, na druge še čakamo. Pomembno pa je, da smo zgradili

trdno strokovno koalicijo na čelu z ustanovami ZRSŠ, IZUM, NUK, FF in ZBDS ter v koordinaciji MIZŠ. Z veliko stopnjo medsebojnega zaupanja odpiramo vse aktualne dileme in vprašanja, ki jih zastavljajo tudi Smernice in iščemo slovensko pot do njihove uresničitve. MIZŠ je ustanovilo dve delovni skupini, sestavljeni iz knjižničarjev, in sprejelo metodologijo usklajevanja še z vsemi preostalimi ključnimi deležniki s ciljem, da pridemo do strokovno utemeljenih političnih odločitev, ki bodo zavezujoče, a zato morajo biti tudi izvedljive.

Ob tem se bo treba vprašati: ali so želje res na ravni sodobnih pedagoških konceptov v digitalnem okolju in ali so možnosti res omejene le z denarjem? Informacijska pismenost predpostavlja vpetost šolske knjižnice v nacionalni in globalni sistem izmenjave knjižničnih informacij, kar je z vključitvijo v sistem COBISS zagotovljeno, sedaj pa je treba te možnosti ob upoštevanju vseh preostalih razvojnih izzivov tudi dobro izrabiti.